

Zagreb, 9. srpnja 2012.

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

Ministar doc.dr.sc. Željko Jovanović

Donje Svetice 38

10 000 Zagreb

**Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju
i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (P. Z. br. 127)**

- Mišljenje i amandmani, dostavljaju se

Nastavno na dopis Udruge gradova u Republici Hrvatskoj od 20. veljače 2012. kojime smo skrenuli Vašu pozornost na određene momente koje bi trebalo uvažiti pri noveliranju Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine", broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12 i 16/12), u prvom redu u kontekstu sastava školskih odbora i imenovanja ravnatelja, dajemo sljedeće mišljenje:

Proces decentralizacije započet je još 2001. godine donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu ("Narodne novine" broj 59/01). Taj je Zakon stvorio pravne pretpostavke za početak decentralizacije sustava osnovnog školstva te za prijenos osnivačkih prava nad ustanovama osnovnog školstva na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Koncem iste godine na gradove su prenijeta osnivačka prava nad ustanovama osnovnog obrazovanja no do danas nisu učinjeni pomaci koji bi gradovima omogućili da osnivačka prava uistinu u praksi i ostvaruju.

Gradovi kao osnivači, preuzeli su solidarno i neograničeno odgovornost za obveze osnovnoškolskih ustanova no oni ni danas nemaju većeg ni značajnijeg utjecaja na ostvarivanje rada i djelatnosti škola. Ministarstvo i nadalje vodi sve aspekte obrazovanja te je sve određeno striktnom regulativom koja je u potpunosti umanjila i onemogućila bilo kakav utjecaj grada kao osnivača.

A) SASTAV ŠKOLSKOG ODBORA

Sukladno zakonskim odredbama školskom ustanovom upravlja školski odbor koji prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“ broj 90/11) ima sedam članova od kojih tek tri člana bira samostalno osnivač. Odluke školskog odbora donose se većinom glasova te shodno tome, osnivač nema niti može ostvariti bilo kakav utjecaj na donošenje odluka. Situacija je posve paradoksalna, osnivač u praksi ne može ostvariti utjecaj na donošenje odluka, posljedično ne može učinkovito djelovati ni utjecati na upravljanje svojom ustanovom. Postavlja se pitanje u čemu se zapravo sastoje osnivačka prava, kako se ona provode u praksi te donose li osnivaču bilo što drugo osim (financijskih) obaveza i odgovornosti? Predlažemo slijedom naprijed iznijetih argumenata usvajanje amandmana tako da odredba članka 119. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi glasi:

AMANDMAN I.

“Članak 119.

(1) Školski odbor ima sedam članova, od kojih jednog člana bira i razrješuje radničko vijeće, a ako radničko vijeće nije utemeljeno, imenuju ga i opozivaju radnici neposrednim i tajnim glasovanjem, na način propisan Zakonom o radu za izbor radničkog vijeća koje ima samo jednog člana, a ostalih šest članova imenuje i razrješava:

- učiteljsko, nastavničko, odnosno odgajateljsko vijeće **jednog** člana iz reda učitelja, nastavnika i stručnih suradnika,
- vijeće roditelja jednog člana iz reda roditelja koji nije radnik škole,
- osnivač **četiri** člana samostalno.

(2) Kod imenovanja članova školskog odbora u školama u kojima se nastava odvija na jeziku i pismu nacionalnih manjina, osiguravat će se razmjerna zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina i to prema proporcionalnom (razmjernom) udjelu učenika iz redova nacionalnih manjina u ukupnom broju učenika te škole.

(3) Član školskog odbora ne može biti osoba koja je pravomoćno osuđena, odnosno protiv koje je pokrenut kazneni postupak za neko od kaznenih djela iz članka 106. stavka 1. ovog Zakona.

(4) Član školskog odbora kojeg imenuje osnivač samostalno u pravilu treba imati završen najmanje preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij na kojem se stječe najmanje 180 ECTS bodova i ne može biti radnik školske ustanove u školski odbor koje se imenuje.

(5) Članovi školskog odbora imenuju se na vrijeme od četiri godine i mogu biti ponovno imenovani, a mandat članova teče od dana konstituiranja školskog odbora.

(6) Mandat članu školskog odbora iz reda roditelja prestaje najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je prestalo školovanje učenika u školi.

(7) Svaki član školskog odbora može biti izabran za predsjednika, a do izbora predsjednika sjednicu vodi najstariji član školskog odbora.

(8) Odluke školskog odbora pravovaljane su ako za njih glasuje većina od ukupnog broja članova.”

B) IMENOVANJE RAVNATELJA

U kontekstu imenovanja ravnatelja moramo ukazati na dodatnu nelogičnost, naime, grad se, kao osnivača, u potpunosti zaobišlo u postupku njegova imenovanja, premda je upravo ravnatelj osoba koja je poslovodni i stručni voditelj školske ustanove i shodno tome, odgovoran je za zakonitost rada i stručni rad školske ustanove. Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi propisano je da ravnatelja odlukom imenuje i razrješuje školski odbor uz prethodnu suglasnost ministra, međutim, nesporna je potreba ojačati ulogu i nadležnosti osnivača u tom postupku, tim više što je obveza osnivača da obavlja nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava koja se školskim ustanovama osiguravaju iz proračuna jedinice lokalne samouprave, također i u kontekstu drugih obaveza po osnivača koje proizlaze iz Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru ("Narodne novine", broj 141/06). Slijedom iznijetoga predlažemo usvajanje amandmana uz naprijed izloženu argumentaciju, tako da bi članak 127. Zakona glasio:

AMANDMAN II.

"Članak 127.

- (1) Ravnatelj se imenuje na temelju natječaja koji raspisuje školski odbor.
- (2) Natječaj se objavljuje u dnevnom tisku na takav način da može biti dostupan svim zainteresiranim kandidatima na području Republike Hrvatske.
- (3) Ravnatelj se imenuje na pet godina, a ista osoba može biti ponovno imenovana za ravnatelja.
- (4) Ravnatelja imenuje predstavničko tijelo osnivača na prijedlog školskog odbora.
- (5) Način i postupak imenovanja ravnatelja pobliže se uređuje statutom školske ustanove."

Uvjereni smo da bi prihvaćanje navedenih amandmana Udruge gradova omogućilo kvalitetnije, učinkovitije te smislenije upravljanje školama, što je vjerujemo bila i intencija predlagatelja decentralizacije započete još 2001. godine.

S poštovanjem,

Predsjednik Udruge gradova

Mr. sc. Vojko Obersnel

O tome obavijest:

1. **Vlada Republike Hrvatske, gosp. Zoran Milanović, predsjednik Vlade,**
2. **Ministarstvo uprave, gosp. Arsen Bauk, ministar uprave,**
3. **Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora, gosp. Valter Boljunčić, predsjednik Odbora,**
4. **Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora, gosp. Zoran Vinković, predsjednik Odbora.**